

בש"פ 6471/22 - עאמר אבו רביעה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6471/22

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

העורר: עאמר אבו רביעה

נ ג ד

המשיב: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום
13.9.2022 במ"ת 5345-07-22 שניתנה על ידי כבוד
השופט נאסר אבו טהה

תאריך הישיבה: כ"ד בתשרי התשפ"ג (19.10.2022)

בשם העורר: עו"ד ציקי פלדמן

בשם המשיבה: עו"ד תום קובצ'י

החלטה

לפניי ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נסר אבו טהה) במ"ת 5345-07-22 מיום 13.9.2022, לפיה נעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

1. ביום 4.7.2022 הוגש כתב אישום נגד העורר המייחס לו עבירות של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף

עמוד 1

329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) וחבלה בכוונה מחמירה (מספר עבירות) לפי סעיף 329(א)(2) לחוק העונשין. על פי המתואר בכתב האישום, בין העורר למתלון ניטש סכסוך קודם למועד האירוע מושא כתב האישום. על רקע סכסוך זה, ביום 21.6.2022, התקשר העורר למתלון, קילל אותו והטיח בו האשמות. לפיכך, המתלון נסע להגיש תלונה בתחנת המשטרה שבערד. בהגיעו לתחנה הבחין כי גם העורר, שנהג ברכב (להלן: הרכב), נמצא במקום, ועל פי המתואר, עת זיהה העורר את רכבו של המתלון, החל להאיץ את הרכב לכיוונו. המתלון הצליח לחמוק מהרכב, אולם בהמשך, בשעה שמתנדב מד"א (להלן: המתנדב) יצא לעבר זירת האירוע, העורר האיץ את הרכב לעברם בשנית, כאשר הם עומדים מחוץ לרכבם. בעקבות כך נפגע המתלון בידו. בשלב זה, העורר עלה עם הרכב למדרכה, ועל פי המתואר ניסה לדרוס את המתלון ומשפחתו פעם נוספת, אולם ללא הצלחה, משנתקע בתמרור שהוצב במקום. אז, בטרם הצליח לפנות לעבר החניה במקום, נעמד המתנדב בחזית הרכב וצעק לנאשם שיעצור, אולם זה המשיך לנסוע בכוונה לדרוס גם את המתנדב. בתגובה, זה שלף את נשקו וירה ירייה אחת באוויר. בשלב זה העורר יצא מרכבו, אמר למתנדב כי אינו מחבל, וזמן מה לאחר מכן נעצר על ידי כוחות המשטרה שהוזעקו למקום.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בדיון שהתנהל ביום 27.7.2022 הסכימה באת-כוחו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה, אך טענה, בין היתר, כי לפי סרטון שצילם את זירת האירוע במועד הרלוונטי (להלן: הסרטון) עולה תמונה שונה תכלית שינוי מזו שהצטיירה מהמתואר בכתב האישום. פער זה מקים, לטענתה, כרסום בראיות התביעה אשר מחליש באופן משמעותי את עוצמתה של עילת המעצר בגין מסוכנות. כמו כן, צוין כי זו נחלשת גם לנוכח העובדה שלא נגרם נזק משמעותי לגוף או לרכוש, ולאור הסכם סולחה שנחתם בין המתלון לבין העורר (להלן: הסכם הסולחה). על כן, נטען שיש לבחון את האפשרות לשחרור לחלופת מעצר או לחלופין לשלוח את העורר לקבלת תסקיר משירות המבחן. בא-כוח המשיבה טען כי הסרטון שעליו נסמך העורר אינו נתמך בשאר הראיות בתיק - בכללן עדויות המתלון ומשפחתו ועדות המתנדב - וכי במקרה דנן קמות עילות מעצר של מסוכנות, חשש להימלטות מאימת הדין וחשש לשיבוש הליכים. לעניין זה הדגיש בא-כוח המשיבה כי אין לתת משקל להסכם הסולחה. לאחר שמיעת כלל טענות הצדדים ומספר צפיות בסרטון, בית משפט קמא קבע שאין בו "כדי להפריך את הנטען באישום ומצד שני אין בו גם כדי להוכיח את הטענות" וכי יש בהודעות עדי התביעה כדי לבסס את קיומה של תשתית ראיתית מספקת, אשר לא נפל בה כרסום. אולם, בעניין המעצר נקבע כי יש להפנות את העורר לתסקיר שירות מבחן על מנת לבחון את האפשרות למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני. הוער, כי יש בהסכם הסולחה כדי להפחית קמעה את המסוכנות הנשקפת מהעורר, אולם שירות המבחן הוכוון לבחון את משמעותו והשלכותיו לעניין המעצר.

3. תסקיר שירות המבחן מיום 6.9.2022 לא המליץ על שחרורו של העורר לחלופת מעצר, וזאת לאור התרשמותו כי החלופה המוצעת אינה מספקת בנסיבות העניין, ולאור חומרת המיוחס לעורר. כמו כן, מהתסקיר עלה כי הסכסוך שבין המתלון לעורר נוצר על רקע חוב כספי של המתלון כלפיו, כאשר העורר טוען כי המתלון ביצע עבירות תנועה, שגררו קנסות, באמצעות רכבים הרשומים על שם העורר. בנוסף, צוין שעל אף הסכם הסולחה בין הצדדים, המתלון חש דריכות מסוימת סביב המשך הסכסוך בינו לבין משפחת העורר. ואולם, זה ציין בפני שירות המבחן כי במקרה שהעורר ישוחרר ממעצרו, הוא היה רוצה שמקום שהותו יהיה מרוחק מערד, בכדי למנוע מפגש בינו לבין בני משפחתו של המתלון. עוד באותו היום התנהל דיון בבית משפט קמא, במסגרתו נקבע כי יש להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בית משפט קמא ביסס החלטתו על המסוכנות הנלמדת מהמעשים, על התסקיר השלילי בעניינו ועל העובדה שבמקרה דנן לא נמצאו טעמים מיוחדים לסטייה מהמלצתו השלילית של שירות המבחן.

על החלטה זו נסב הערר שלפניי.

4. בערר שלפניי סומכת באת-כוחו של העורר את עיקר טענותיה על הנצפה בסרטון. נטען כי הסרטון מציג תמונה שונה מאד מזו ששורטטה בכתב האישום, שכן בו נצפה בנו של המתלונן, מוחמד (להלן: מוחמד), תוקף את העורר, רודף אחריו ופותח את דלת רכבו. כמו כן נטען, כי בסרטון נצפה מוחמד עושה דבר מה בתוך רכבו של העורר. הוטעם, כי גם אם ייקבע כי קיימות ראיות לכאורה בעניינו של העורר, הרי שהצפייה בסרטון עודנה מטה את הכף לטובתו, במובן זה שהמסוכנות הנשקפת ממנו נחלשת משמעותית, באופן שחלופת מעצר תסכון, ועל כן יש להעדיפה. עוד נטען כי שגה בית משפט קמא בכך שלא בחן חלופת מעצר בעצמו או הורה על קבלת תסקיר משלים. בשולי הערר נטען, בין היתר, כי הנצפה בסרטון מכרסם גם בעצם קיומן של ראיות לכאורה.

בדיון שהתקיים לפניי ביום 19.10.2022 באת-כוחו של העורר חזרה על טענות הערר והציגה בפני בית המשפט את הסרטון. לטענתה הוא מחזק את גרסת העורר לפיה במהלך העימות המתואר רוסס לעברו גז פלפל על ידי המתלונן. בא-כוח המשיבה טען כי הסרטון אינו סותר את המתואר בכתב האישום וכי לא ניתן להצביע על אלימות שהופנתה כלפי העורר. עוד הוער, כי הטענה ביחס לגז הפלפל נבדקה על ידי המשטרה ונשללה. הודגש, כי התסקיר בעניינו של העורר שלילי וחד משמעי, ועל כן לא היה מקום לבחון אפשרות לחלופת מעצר.

דיון והכרעה

5. לאחר שעיינתי בהודעת הערר והקשבתי לטענות הצדדים בעל-פה, הגעתי למסקנה כי דין הערר להתקבל באופן חלקי, במובן זה שעניין חלופת המעצר יוחזר לבחינת מחודשת של בית משפט קמא לאחר שיוגש תסקיר נוסף בעניינו של העורר, אשר יבחן האם יש במעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני, לצד תנאים נוספים, כדי לאיין את הסיכון הנשקף ממנו, כפי שיפורט להלן.

6. כידוע, לפי סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים, בית המשפט לא יורה על מעצרו של נאשם עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, אלא אם נקבע כי קיימות נגדו ראיות לכאורה ועילת מעצר, ונמצא כי לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור לחלופת מעצר (בש"פ 5875/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (19.9.2019); בש"פ 5147/21 מורדכיב נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (1.8.2021)). כמו כן, על בית המשפט לבחון אם ניתן לממש את תכלית המעצר באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני, חלף מעצר מאחורי סורג ובריא (ראו: סעיף 22ב(א) לחוק המעצרים; בש"פ 4658/15 פישר נ' מדינת ישראל, פסקאות 13-14 (9.7.2015); בש"פ 2192/20 אל צענא נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (27.3.2020)).

7. בענייננו, אין חולק כי המעשים המיוחסים לעורר חמורים, ומעידים על המסוכנות הנשקפת ממנו. הדבר נכון במיוחד בהינתן תסקיר שירות המבחן, אשר מעלה חשש להישנותה של התנהגות דומה מצד העורר. עניינו מתמקד אם כן בשאלה, אם הנצפה בסרטון מחליש את עוצמת הראיות כנגד העורר, וככל שהתשובה לשאלה זו חיובית - אם יש בחולשה זו, בהינתן מכלול הנסיבות, כדי להשפיע על הערכת המסוכנות הנשקפת מהעורר, באופן שמאפשר לממש את תכלית המעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני.

8. בראשית הדברים, אעיר כי הסרטון העומד במרכז דיוננו מצולם מזווית מרוחקת למדי, וכי ההתרחשות כולה ארכה זמן קצרצר, כך שלא בנקל ניתן להסיק מהסרטון מה הייתה השתלשלות הדברים לאשורה. בכפוף להסתייגות האמורה, התרשמתי היא כי בכל זאת ניתן לומר - בזהירות הנדרשת - כי התפתחות האירועים כפי שהיא עולה מן הסרטון מציירת תמונה מורכבת יותר מזו שעולה מכתב האישום. אכן, בסרטון ניתן לראות יחסית בבירור דמות בחולצה שחורה - היא, לפי הנטען, בנו של המתלונן, רודפת אחר רכבו של העורר. כמו כן, ניתן לצפות באותה דמות מתקרבת אל הרכב, ויתכן שאף רוכנת לתוכו. למסקנה דומה הגיע בית המשפט המחוזי (כב' השופט גד גדעון אשר דן בטענות לעניין עוצמת הראיות בהחלטה מיום 27.7.2022), תוך שהוא מציין לאחר מספר צפיות בסרטון כי "בתחילת האירוע נראה אדם רודף אחרי הרכב, מכה ברכב ובהמשך פותח את הדלת. תיאור הדברים בגרסת [העורר] איננו בלתי מתקבל על הדעת". כתב האישום, לעומת זאת, אינו כולל כל התייחסות לכך, אלא מציג את שהתרחש כאירוע דריסה חד צדדי, בו העורר הוא הרודף והמתלוננים הם הנמלטים ממנו.

9. ודוק, איני סבור כי הפער שבין המתואר בכתב האישום לבין הנצפה בסרטון לבדו מצביע על היחלשות המסוכנות המיוחסות לעורר באופן כה משמעותי, העשוי להצדיק לבדו שחרור לחלופת מעצר. זאת, במיוחד בשל חומרת המעשים המיוחסים לעורר, ובהינתן הביסוס הראייתי הלכאורי לכך, כעולה מעדויות המתלוננים, ובמידה כזו או אחרת גם מהסרטון. עם זאת, צירוף הפער האמור עם נסיבות אחרות בעניינו מעלה כי אין הכרח להוסיף ולהחזיק את העורר במעצר מאחורי סורג ובריח, אלא ניתן להסתפק בהעברה למעצר בפיקוח אלקטרוני, ככל שקיימת חלופת מעצר מרוחקת ומערך פיקוח נאות. ואלו הנסיבות הנוספות המרכזיות המביאות אותי למסקנה זו: העורר הוא בחור צעיר ונטול עבר פלילי; הוא שוהה מזה כ- 4 חודשים במעצר לראשונה בחייו; חלופת המעצר שהוצעה מרוחקת ממקום המגורים של המתלונן ושל משפחתו; נערך הסכם סולחה בין המשפחות אשר מסדיר את החובות הכספיים ביניהן.

10. לאור כל האמור, סבורני כי יש מקום לבחון בשנית את האפשרות להורות על העברת העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני במקום שהוצע, תחת מערך פיקוח הדוק יותר מזה שנבחן בעבר. למען הסדר הטוב יובהר, שלא מצאתי כי הוצג בפניי טעם מבורר המצדיק התערבות בהחלטתו של בית משפט קמא מיום 27.7.2022, לפיה קיימות בתיק זה ראיות לכאורה בעוצמה מספקת, וללא כרסום משמעותי.

11. סוף דבר: שירות המבחן יגיש תסקיר משלים בעניינו של העורר, אשר יבחן גם חלופת פיקוח שיציע, עד ליום 8.11.2022. רשות הפיקוח האלקטרוני מתבקשת לבחון (ככל שטרם בחנה) היתכנות מעצר בפיקוח אלקטרוני במקום המוצע עד למועד האמור. לאחר שיתקבלו התסקיר המשלים וחוות הדעת, יובא עניינו של העורר לבית משפט קמא, אשר יבחן, בהתחשב בתסקיר החדש, האם מערך הפיקוח המוצע מאפשר להורות על העברתו של העורר למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני. ככל שימצא שניתן להורות כן, יקבע בית המשפט קמא את התנאים להעברה למעצר בפיקוח אלקטרוני כפי שימצא לנכון.

12. מובהר בזאת כי בכפוף לאמור לעיל, וכל עוד לא יורה בית המשפט קמא אחרת, תעמוד ההחלטה בדבר מעצר עד תום ההליכים בעינה.

ניתנה היום, א' בחשון התשפ"ג (26.10.2022).

ש ו פ ט
